

Peter Rahbæk Juels tale ved første budgetbehandling i Odense Byråd

Taler

Peter Rahbæk Juel
Borgmester i Odense

Dato

19. september 2018

Sted

Odense Rådhus

Omstændigheder

Talen blev holdt ved første budgetbehandling af budgettet 2019.

I maj var jeg så heldig at få lov til at besøge en funktionsklasse på Dalumskolen. Her går børn med forskellige former for indlæringsvanskeligheder.

Den elev, der viste mig rundt, Hjörtur, var både dygtig til engelsk og meget urolig. Hans store drøm er, fortalte han mig, at komme mere over i den almindelige klasse, hvor han i dag kun er med i nogle timer om ugen.

Det går godt mange dage. Her kan Hjörtur sagtens være i den almindelige klasse. Andre dage går det ikke. Uroen tager over. Og så er det nødvendigt med et pusterum i funktionsklassen.

For i funktionsklassen er der en anden form for plads. Som en af de dedikerede lærere på Dalumskolen sagde: 'Her tager børnene hånd om hinanden – også når det er svært.'

'Tager hånd om hinanden – også når det er svært'! Hvor kan vi dog som by være stolte af det.

De her børn har meget at kæmpe med i hverdagen.

Men børnene har mod nok til at stå frem og fortælle om det. Selv når borgmesteren kommer på besøg. Og de har overskud nok til at støtte hinanden – også når det er svært.

Dét er ikke kun inspirerende. Dét er retningsgivende.

Det er den energi, vi skal tage med ind i budgetforhandlingerne. For her skal vi lægge os fast på det budget, jeg kalder for det første i Odenses årti.

Odenses årti betyder IKKE, at vi ejer eller har en særlig ret til årene, der kommer. Tværtimod.

Det betyder, at vi skal sætte os nye mål: For de ældre og for mennesker med handicap. For børn og unge. For de ledige. For erhvervslivet. For bæredygtighed og klima. For byens fysiske rammer. For de socialt udsatte. Og de andre vigtige ting i tiden.

Men det betyder også, at vi klart siger til hinanden: Vi er ikke i mål, før alle mennesker er med.

I Odenses årti skal de bedre tider være gode for alle.

Da Odense for et årti siden blev ramt af finanskrisen, befandt vi os i et sort hul. Også mentalt.

Men heldigvis trak byen sig op ved hårrødderne. Vi tog den beslutning at vende situationen til noget bedre.

Vi så, at den nære velfærd var slidt ned af mange besparelser.

Derfor prioriterede vi en velfærdsprocent til flere hænder - i hundredvis - der hvor det har størst betydning: I daginstitutionerne. I dagplejen. I skolerne. Til mennesker med handicap. På plejecentrene og i ældreplejen.

Det går bedre med velfærden.

Vi tog også sammen det første skridt til at bringe Odenses ledighed ned. Byrådet har investeret mere end 85 millioner kroner i en række originale indsatser.

For det presser vores muligheder for at prioritere velfærden, når mange er ledige i lang tid. Og langtidsledighed ender alt for ofte med at skubbe den enkelte ud af fællesskabet.

Heldigvis ser vi nu de første resultater: Da vi stod her for et år siden, var

ledigheden 5,7 procent - det svarer til 5.340 fuldtidspersoner. Tallet er i dag faldet med 500 ledige.

Det går bedre med ledigheden.

Vi kunne også se, at der var behov for at skabe bedre rammer for virksomhederne og jobskabelsen.

Derfor vedtog Byrådet en erhvervspolitik, der hvert år sikrer 100 millioner kroner til at gøre Odense til en moderne produktionsby.

Nu har Odense en internationalt førende robotklynge.

Internationale koncerner investerer i vores virksomheder. Ikke kun i robotvirksomheder. Men også i gartnerier, der producerer medicinsk cannabis, og i events som Tinderbox.

Og der er to år i træk skabt mere end 2.000 private arbejdspladser i Odense. Det går bedre for vores virksomheder.

Vi står derfor nu med et stærkere fundament.

Vi har også fået en ny optimisme og mere selvtillid.

Flere unge taler om Odense som en karriere-by. Flere erhvervsfolk taler om Odense som en by, de gerne vil drive virksomhed i. Flere seniorer taler om Odense som en by, hvor den 3. alder giver mening.

Den selvtillid skal vi bruge til at sætte nye mål.

Men vi skal også bruge selvtilliden til at minde hinanden om, at vi ikke er i mål, før alle er med. Før de bedre tider er gode for alle i Odense.

Det kommer til at kræve, at vi tager fat på nogle af de vanskeligste udfordringer, byen står med.

Det starter med budgettet for 2019.

Vi har over de seneste år brugt velfærdsprocenten til at få flere hænder til den nære velfærd.

Inden jeg sætter flere ord på det, vil jeg gerne sige en tak til medarbejderne i Odense Kommune, der knokler for, at odenseanerne har de bedste muligheder.

Det er rengøringsassistenterne. Det er socialrådgiverne. Det er sosu'erne. Det er pædagogerne. Det er lærerne. Det er HK'erne. Det er DJØF'erne. Og det er mange andre, der hver dag udfører et flot stykke arbejde.

Det kan mærkes på især velfærdsområderne, når der kommer flere hænder.

For der er flere til at tage hånd om de ældre i hjemmeplejen og på plejecentrene – også om aftenen.

Der er kommet flere medarbejdere i de udkørende grupper i hjemmeplejen.

Der er færre forældre med ondt i maven, når de små skal afleveres om morgenen. Fordi der er flere pædagoger og pædagogmedhjælpere i vuggestuerne og i børnehaverne.

Der er flere børn, der får en god skolestart, fordi der er mere personale i folkeskolen.

Vi har styrket arbejdet med at inkludere børn, der har brug for en særlig indsats i folkeskolen. Børn som Hjörtur på Dalumskolen.

Man kunne også pege på andre områder, hvor velfærden er blevet bedre. Men nu skal vi videre.

Vores økonomiske ramme i år giver mulighed for at styrke velfærden.

Den prioritet af kernevelværd skal komme vores ældre borgere til gode i de kommende år. De mennesker, der skabte byen, som den er, skal vi nu skabe en bedre hverdag for.

Noget af det, der rammer mange ældre mennesker, er demens. Det sker for op mod 8.000 danskere hvert år.

For dem, der bliver ramt, er der tale om et alvorligt sammenbrud, hvor rigtig meget i hverdagen forandrer sig. Derfor skal vi styrke medarbejdernes

kompetencer, så de kan møde de demente og deres pårørende, der hvor de er.

Der er også op mod 400.000 danskere, som er pårørende til folk med demens.

Det tal viser med al tydelighed, hvorfor vi har brug for en pårørende-politik. For de mennesker står ofte i en vanskelig, uoverskuelig og ensom situation.

En pårørende-politik er ikke kun for pårørende til folk med demens. Den er for alle mennesker i Odense, der har én tæt på, som har brug for støtte.

De pårørende skal have støtte til at være der for deres nærmeste, når de har brug for det. Det er vigtigt, at vi er der for hinanden.

Vi skal også have bedre øje for den stadig større gruppe af seniorer. Alle de mennesker, der har forladt arbejdsmarkedet eller trapper ned. Men som er langt fra at skulle bruge plejecentre eller hjemmeplejen.

Jeg ser gerne, at vi som by siger, at vi vil være Danmarks bedste by at være seniorer i.

Det handler ikke om, at Odense skal være det nye Miami med pina colada'er og swimmingpools overalt.

Det handler om, at vi skal skabe bedre rammer for senior-livet. Rammer, hvor seniorer får lyst til at bo i Odense og leve den 3. alder, som det nu engang passer sig bedst for dem.

Det arbejde satte vi i gang med budgettet for 2018.

Men der skal mere til. Og når hver tredje fynbo over 50 år drømmer om at flytte i et seniorbofællesskab, er det vigtigt, vi lader de drømme afspejle sig i vores planlægning af byen.

På børn- og ungeområdet skal vi prioritere de områder, der gavner de udsatte børn og unge.

Når vi for eksempel ser på børn, der kæmper med ordblindhed, så har vi at gøre med udfordringer, der gennem livet kan sætte sig fast som et benspænd.

Ordblindhed reducerer først sandsynligheden for at gennemføre skolen. Og senere muligheden for at komme i job.

Arbejdet med ordblindhed er derfor også en indsats for at øge odenseanernes indtægtsniveau.

Jeg har besøgt Højmeskolen, hvor de er afsindigt dygtige til at hjælpe ordblinde børn.

Her talte jeg med børnene, og de fortalte mig, at deres tid på skolen havde gjort en stor forskel. De gik derfra med selvtillid i bagagen og var bedre til at følge med i undervisningen. Og måske vigtigst af alt, så havde de mod på en ungdomsuddannelse.

Det er interessant, at vi på den måde har indsatser for ordblinde, der virker. Det skal vi gøre mere af.

Vi står lige nu som by på et solidt fundament. Det skal vi bruge til at ændre på nogle af de vanskelige udfordringer, der holder os tilbage som by.

Her blinker ledigheden rødt.

For ledigheden er 5,2 procent her i byen. Mens landsgennemsnittet er helt nede på 3,9 procent.

Men muligheden for at nedbringe ledigheden i Odense ligger i, at vi er på vej ind i en højkonjunktur.

Den højkonjunktur, ser jeg gerne, kommer til at handle om andet end fladskærme og seje biler.

Lad os i stedet bruge højkonjunktoren med omtanke. Og lad os gøre det ved at arbejde hårdt for, at flere odenseanere kommer i job.

Det kræver, at vi tænker nyt, når vi tænker kampen mod ledighed.

Vi er allerede nået langt med vores lokale beskæftigelsesalliance. Her har vi

samlet uddannelsesinstitutioner, arbejdsmarkedets parter og virksomheder i én fælles indsats for at få flere ledige i job.

Det gør en kæmpe forskel, når vi som i sidste uge skaffer mere end 420 virksomhedspraktikpladser ved en fælles indsats i alliancen.

Men vi skal ikke stoppe der.

Vi skal også gøre mere for de mennesker, der bliver holdt væk fra arbejdsmarkedet af sygdom, mistrivsel eller misbrug.

Det gør vi ved at stille krav. Men vi skal også hjælpe dem i et omfang, vi ikke har gjort tidligere.

For kan vi hjælpe vores mange ledige tættere på et job, vil det give dem et selvværd og en livskvalitet, som jeg under alle.

Erhvervslivet i Odense skaber job og har for de flestes vedkommende flotte overskud og omsætninger.

Virksomheder fortæller nu, at den største barriere for at skabe flere jobs og vokse yderligere er adgangen til arbejdskraft.

Derfor var temaet i går på DI's topmøde også 'mangel på arbejdskraft'.

DI havde op til årsmødet lavet en analyse, der viser, at virksomhederne allerede i dag mangler 45.000 medarbejdere.

Om løsningen sagde DI's administrerende direktør, at hvis flere ledige matches med virksomhederne, kan langt flere komme i arbejde. Også mennesker på kanten af arbejdsmarkedet.

Sådan en melding skal vi som kommune tage seriøst.

Derfor foreslår jeg, at vi i nogle år suspenderer aftrapningen af dækningsafgiften. For i stedet at bruge flere kræfter på at skabe flere match mellem ledige og virksomheder.

For få år siden var den største udfordring på beskæftigelsesområdet, at virksomhederne skabte for få job. Og afgiftslettelser var en del af medicinen.

Nu skaber virksomhederne job, men mangler arbejdskraft. Samtidig har vi en større gruppe, som med et løft kan gå ind i mange af de ledige job.

Det giver os mulighed for at veksle en udfordring til en konkurrencefordel. For de ledige kan være den arbejdskraft, virksomhederne har brug for.

Jeg har set bekymrende tal for hvor lang tid, det tager for erhvervsliv og investorer at få en byggesag behandlet. Her kan vi oplagt gøre mere.

Vi har i Odense mange brancher, der udvikler sig positivt. Dem skal vi understøtte alt det, vi kan.

Ikke mindst vores robotklynge har opbygget en unik position.

Robotvirksomhederne er på én gang blevet et nationalt flagskib, der sikrer vækst og dansk eksport. Robotvirksomhederne fremstår samlet som en global gazelle. De skaber resultater på de internationale markeder med en fart, der ikke er hverdag i Danmark.

Robotvirksomhederne i og omkring Odense har i dag over 3.000 ansatte.

Samtidig skaber robotvirksomhederne uhørt mange ordrer og job hos en række fynske underleverandører.

Vi har derfor allerede nu sat os det mål at skabe verdens førende robotklynge i Odense.

Og vi har taget de første skridt.

Vi arbejder på at gøre robotter og teknologi til en del af byens DNA.

Det starter med, at vores børn skal tale flydende digitalt, når de forlader folkeskolen. De skal på den ene side lære at anvende teknologi. Og på den anden side lære at gennemskue, hvordan teknologi kan blive brugt, men i særdeleshed også misbrugt.

Men skal vi skabe verdens førende robotklynge, skal vi videre.

Vi ved, at robotvirksomhederne kan lide at være i Odense. Her er kultur og festivaler. Her samarbejder de etablerede virksomheder med de nye start-ups. Her er velfærd og work-life-balance.

Det skal vi bygge videre på.

Om kort tid lancerer Odense Robotics en international rekrutteringskampagne.

Kampagnen skal tiltrække de dygtigste folk fra de bedste universiteter i hele Europa. Fordi vores kandidater på SDU allerede har job, inden de sætter det sidste punktum i deres speciale.

Det er med til at styrke værdien af at drive virksomhed i Odense. Det skaber masser af arbejdspladser – også til andre end ingeniørerne.

Vores signal til alle robotvirksomheder skal være, at det gør en forskel at have adresse i Odense. En positiv forskel. Også målt op imod steder som Singapore, Boston og Silicon Valley.

En af de vigtigste kampe i tiden, er kampen for at sikre en bæredygtig udvikling i verden.

Derfor var det også en vigtig beslutning, Byrådet tog, da vi sidste år satte gang i arbejdet med FN's Verdensmål.

Det startede med et smalt flertal for årets budget. Men jeg er rigtig glad for, at hele Byrådet siden helhjertet har bakket op om arbejdet med verdensmålene.

Lige nu er der et akut behov for handling på klimaområdet.

Det har vi alle et ansvar for at bidrage til.

Derfor vil jeg foreslå, at vi fremrykker udfasningen af kul på Fynsværket til 2025.

Politikerne på Christiansborg har ellers lagt op til at vente helt til 2030 med at udfase kul. Men inderst inde tror jeg godt, at vi alle kan mærke, at den tidshorisont ikke er holdbar.

På den måde laver vi den grønne omstilling fem år tidligere. Det svarer til, at vi sparer udledningen af over 1.2 millioner ton CO2 fra kul. Det er et mærkbart og nødvendigt bidrag til kampen for et bedre klima.

Udfasningen skal ske skånsomt. Ingen tvivl om det.

For ikke mindst vores gartnerier beskæftiger tusindvis af mennesker. Og gartnerierne er i dag fanget af afgiftsstrukturer og er gjort kul-afhængige.

Derfor må Christiansborg i arbejdstøjet. Vi skal have en særordning for Fynsværket, der gør det muligt at veksle kul-afhængigheden til grønne energikilder.

Og der kommer næppe et bedre tidspunkt at omlægge Fynsværket på end nu her i en højkonjunktur.

Det er højkonjunktur med omtanke.

Et andet sted, hvor vi også skal skabe store forandringer, er i Vollsmose. For nogle uger siden blev et samlet Byråd enige om en ny politisk aftale for Vollsmose.

Aftalen skal en gang for alle afvikle Vollsmose som et ghetto-område og bryde de mønstre, der gentager sig på tværs af generationer. For lige nu er det desværre sådan, at mange børn i Vollsmose skal arbejde hårdere end andre børn for at opnå de samme muligheder i livet.

Sådan skal det IKKE være.

Vi kalder aftalen for ”Den sidste Vollsmoseplan”. Fordi Vollsmose gennemgribende skal forandres. Til en mere levende bydel med tættere sammenhæng til resten af byen.

Vi har aftalt, at der som minimum skal nedrives eller ommærkes 1.000 almene familieboliger og genopføres omkring 1600 nye ikke-almene boliger.

Vi går efter, at andelen af ledige om 10 år skal ned på niveau med resten af byen. Og vi sigter mod, at flere beboere i området skal lære dansk.

For bare at nævne nogle af aftalens vigtige mål.

Hvis det skal lykkes, er det afgørende, at vi får et tæt partnerskab med de almene boligforeninger. Og sammen med dem får private investorer med i udviklingen af Vollsmose.

Det har vi gode forudsætninger for lige nu. Fordi højkonjunkturen betyder, at investorerne har mange midler at placere. Og rigtig mange investorer har fået et godt øje til Odense. Det er deres investeringslyst, vi skal have bragt ind i Vollsmose.

Det er højkonjunktur med omtanke.

En af de sange, jeg bedst kan li' med den odenseanske sangerinde MØ, er den, hvor hun synger: 'At alle har brug for en at læne sig op ad'.

'Lean on', hedder den.

Sangen har den der uimponerede 'jeg-kan-skabe-min-egen-verden-attitude'. Samme attitude, som jeg oftere og oftere møder hos vores studerende, hos vores seniorer, hos vores virksomheder og hos mange andre i byen.

Men sangen handler også om bekymringen for at være alene. For hvad der skal ske, når vi bliver ældre. Eller den dag, hvor vennerne, kæresten eller familien ikke længere er der som støtte.

Her i Odense skal svaret på den bekymring være nem at forstå. For her styrker vi velfærden for dem, der har brug for den.

Og vil man have det sort på hvidt, skal budgettet for 2019 være teksten, hvor man kan læse det.

For det er i budgettet, vi vælger, om det kommende årti skal være Odenses årti eller ej.

Min holdning er, at vi skal sætte os nye mål. For de ældre. For børn og unge. For ledigheden. For erhvervslivet. For de fysiske rammer. For den bæredygtige udvikling og de andre afgørende ting.

Vi skal gøre det næste årti til Odenses årti.

Men ligeså klart er det for mig, at vi først er i mål, når alle er med. Også de mest udsatte, dem uden for fællesskabet, dem uden en stemme.

Vi er først i mål, når de bedre tider er gode for alle. Det var mine ord.

Inden jeg giver ordet videre til den første taler, skal jeg lige gøre opmærksom på, at budgetsagen er undergivet to behandlinger.

I dag forholder vi os til at sende sagen til 2. behandling og til at fastsætte en frist for at komme med ændringsforslag.

Kilde

Manuskript tilsendt fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Politisk tale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/peter-rahbaek-juels-tale-ved-forste-budgetbehandling-i-odense-byraad>